

Olgubilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma¹

Phenomenology and Grounded Theory: A Comparison in Terms of Some Features

Yrd. Doç. Dr. Oya ONAT KOCABIYIK²

Öz: Olgubilim, olgu ile ilgili bilgiler elde etmek için bireylerin deneyimlerinden yararlanan bir araştırma yöntemidir. Olgubilimin oldukça fazla uygulama biçimi bulunmasına rağmen her birinde öznel deneyime öncelik verilmektedir. Ayrıca bir başka önemli nitel araştırma yöntemi olan gömülü kuramda, araştırılan olgu ile ilgili bireylerin davranışlarının ve inançlarının ne olduğu anlaşılmaya çalışılmaktadır. Gömülü kuram ile gömülü halde olan esas kategoriler araştırılarak davranışların nedenini açıklayan teoriler geliştirilmektedir. Nitel araştırmalarda önemli araştırma yöntemleri olarak görülen olgubilim ve gömülü kuram yöntemlerinin bir arada ele alınıp incelenmesi gerekli görülmektedir. Bu makalede, nitel araştırmalarda kullanılan olgubilim ve gömülü kuram yöntemleri incelenmektedir. Bu amaçla bu çalışmada, iki yöntem karşılaştırılarak ele alınmıştır.

Anahtar sözcükler: *Olgu, olgubilim, gömülü kuram.*

Abstract: Phenomenology is a research method using the experiences of individuals to obtain information related to the phenomenon. Although there are quite a lot of work practice of phenomenological study, each gives priority to the subjective experience. Moreover, the grounded theory, which is another important qualitative research method, studies to understand what the individual's behavior and beliefs are related to the investigated phenomenon. With grounded theory, basic categories, which are embedded are investigated, and theories are developed to explain the cause of behavior. Phenomenology and grounded theory are seen as an important qualitative research methods, and they are seen necessary to be addressed together. For this aim, in this article, phenomenology and grounded theory methods are examined and compared to each other.

Keywords: *Phenomenon, phenomenology, grounded theory.*

1. GİRİŞ

Nitel araştırma yöntemlerinin araştırmalarda giderek daha fazla tercih edilmesi, bu yöntemlerin özelliklerinin neler olduğuna, ne zaman ve nasıl kullanılması gerektiğine dair soruların yanıtlanmasını gerekli hale getirmiştir. Bu nedenle, nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden olgubilim ve gömülü kuram, araştırmalarda daha sık tercih edilirliliği nedeniyle ele alınıp karşılaştırılarak incelenmiştir.

Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim, yaşanmış deneyimi değerlendirmeye odaklanan bir yöntemdir (Jasper, 1994; Miller, 2003). Olgubilim, öncelikli olarak olgunun altında yatan ortak anlamları keşfetmek için bireyler tarafından deneyimlenmiş dünyayı tanımlamaya ve yaşanmış deneyimlerin özünü açıklamaya çalışılmaktadır (Baker, Wuest ve Stern, 1992; Rose, Beeby ve Parker, 1995). Bu nedenle olgubilimde, olguyu yaşayan kişilerin olgu ile aralarında bir bağlantının olduğu vurgulanmakta ve olgubilimin başlangıç noktasını, olguların kendileri oluşturmaktadır. Bu araştırma yöntemi, bireylerin deneyimlerini tanımlamak ve yorumlamak için bireylerden deneyimlerini ödünç almaktadır (Jasper, 1994;

¹ Çalışmanın özeti "3rd International Symposium New Issues on Teacher Education" Sempozyumunda sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışma A.B.D., e-posta: oyaonat@trakya.edu.tr, oyaonat2003@yahoo.com.

Miller, 2003). Böylece bireyler tarafından deneyimlenen olguların tümü araştırılabilmekte ve açıklanabilmektedir (Baker ve ark., 1992).

Gömülü kuram özünde, doğrudan doğruya veriden kuramlar, kavramlar, hipotezler ve öneriler keşfeden bir yöntem olarak tanımlanmaktadır. Bu yöntemde kavramların yaratılması veya oluşturulması oldukça önemli olduğu için, kavramlar ve kavramlar arasındaki karşılıklı ilişkilerle ilgilenilmektedir. Bu yöntemde kavram, araştırma verisinde gömülü olan sosyal bir olgu olarak görülmektedir. Bu nedenle gömülü kuramda, diğer bütün kategorilerin etrafında dönen, bir anlamda gömülü halde olan esas kategori araştırılır. Böylece esas kategori aracılığıyla davranışların nedenini açıklayan kuram/kuramlar geliştirilir (Flint, 2005; Baş ve Akturan, 2008). Bu çalışmada olgubilim ve gömülü kuram, nitel araştırmalarda daha çok tercih edilen iki farklı yöntem olduğu için ele alınmış ve bazı özellikler açısından karşılaştırılmıştır.

1.1. Olgubilim ve Gömülü Kuramın Karşılaştırılması

Bu çalışmada, olgubilim ve gömülü kuram hizmet ettikleri amaçlar, araştırmada kullandıkları araştırma stratejileri, çalışma grubu, veri toplama, çözümleme ve araştırmacının araştırmadaki rolü bakımından karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Aşağıda Tablo 1’de, olgubilim ve gömülü kuramın karşılaştırılmasına kısaca yer verilmiştir (Starks ve Trinidad, 2007).

Tablo 1. Olgubilim ile Gömülü Kuramın Karşılaştırılması

	Olgubilim	Gömülü Kuram
Amaç	Bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve yüklediği anlamları ortaya çıkartmak.	Bir olay ya da olguya ilişkin sosyal süreçlerini açıklayıcı kuram geliştirmek. Sürekli karşılaştırma veri analizi yoluyla süreci açıklayan kavramları ve aşamaları ortaya çıkarmak.
Araştırma Stratejileri	Felsefe, Psikoloji	Felsefe, Psikoloji, Sosyoloji
Çalışma Grubu	10-15 kişi	10-30 kişi
Veri Toplama	Görüşme, gözlem, yazılı metin incelemesi.	Görüşme, gözlem, yazılı metin incelemesi.
Veri Çözümlemesi	Deneyimlerin betimlenmesi ve açıklanması. Temaları ortaya çıkartmak.	Açık, eksen/aksiyal ve seçici kodlama. Sürekli karşılaştırmalı analiz.
Araştırmacının Rolü	Olgunun kavramlar ve temalar çerçevesinde tanımlanması. Doğrudan alıntılar.	Kuramsal model. Kuramı oluşturan kavramlar, temalar ve bunların ilişkileri.

Amaç: Olgubiliysel araştırmanın amacı, verilen olgunun altında yatan ortak anlamları keşfetmek için katılımcılar tarafından deneyimlenmiş dünyayı tanımlamaktır. Bu amaç doğrultusunda olgubilim, yaşanmış deneyimlerin yazınsal ifadeye çevrilmesine ve deneyimlerin iyi tanımlanmasına, deneyimlerin anlamının ne olduğunun kavranmasına olanak verir (Oiler, 1982’den; akt. Baker ve ark., 1992). Böylece olgubilim aracılığıyla, bireylerin bir olguya ilişkin yaşantıları, algıları ve yüklediği anlamları ortaya çıkartılmaya çalışılmaktadır. Gömülü Kuram ise, bir olay ya da olguya ilişkin sosyal süreçlerini açıklayıcı kuram geliştirmeyi amaçlamaktadır. Sürekli karşılaştırma veri analizi yoluyla süreci açıklayan kavramları ve aşamaları ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle gömülü teori; olguyu sosyal

durumları, yardımcı süreçleri tanımlayarak açıklamayı amaçlamaktadır (Oiler, 1982'den; akt. Baker ve ark., 1992).

Araştırma Stratejileri: Olgubilim, felsefi gelenekten gelmekte ve yaşanmış deneyimlerin asıl anlamını meydana çıkartarak psikolojik gerçekliği tanımlamak için kullanılmaktadır. Olgubilim yöntemi, özü tanımlayabilmek için parantez içine alma ve olgubilimsel azaltmanın kullanılması gerektiği fikrine dayanmaktadır. Paranteze almada, araştırmacı çalıştığı deneyimlerle ilgili daha önceden neler bildiğini değerlendirmekte ve bu bildiklerini ertelemektedir. Ayrıca araştırmacı elde ettiği veriye önyargısız yaklaşmaktadır (Oiler, 1982'den; akt. Baker ve ark., 1992). Schutz (1970'den; akt. Koch, 1995)'e göre "*Paranteze Alma (Bracketing)*" kavramı Husserl'in yönteminin ilk adımıdır. Bu adımla olguyla ilgili bütün önyargılı düşünceler bir kenara ayrılmaktadır. Bu sadece dış dünyayı değil bireysel anlayışı da paranteze almayı içermektedir. Bu şekilde olguları paranteze almanın, onların varlıklarından kuşku duyma sorunu olmadığı, önyargıdan ayırma süreci olduğu belirtilmektedir. Bu da yargıda bulunmaktan kaçınmayı sağlamaktadır. Paranteze alma süreci aracılığıyla araştırmacıların olguları, kendi ilgilerine göre yorumlamalarına engel olduğu ve yorumun nesnellikliğini korudukları ifade edilmektedir. Olgubilimsel azaltma kavramı, mecazları parantez içine alarak birleştirme işlemi olarak tanımlanmaktadır. Azaltma aşaması deneyimlenmiş olgunun özü olan esas yapının ortaya çıkmasını sağlamaktadır (Paley, 1997).

Buna karşılık gömülü kuram, sosyolojik bakış açısından türemektedir. Gömülü kuram araştırılan olguda sosyal süreci tanımlayarak, sosyal ve sosyal psikoloji gerçekliğini ayrıca bunun yanında psikolojik yapıları da açıklamaktadır. Gömülü kuram bakış açısında araştırmacı sosyaldır ve sosyal süreçleri yaratır ve tekrar yaratır. Bu nedenle daha önce elde ettiği deneyimlerin her biri veridir. Çalışılan durumla ilgili varsayım ya da fikir bir kenara bırakmak için çaba sarf edilmez, aksine araştırmacı bunu gözlediği süreci, daha iyi anlamak için kullanır (Oiler, 1982'den; akt. Baker ve ark., 1992).

Çalışma Grubu: Nitel araştırmalarda çalışma grubu büyüklüğünün belirlenmesinde, araştırılacak konunun doğası, çalışmanın tasarımı, çalışmanın kapsamı, verilerin kalitesi göz önünde bulundurulmaktadır. Çalışma grubu için gerekli olan kişilerin tam sayısı ve kişi başına görüşme sayısı, çalışmanın amacına göre belirlenmektedir (Morse, 2000).

Olgubilim ve gömülü kuramın her ikisinde de amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Bununla beraber her iki yöntem arasında çalışma gruplarını nasıl seçtikleri konusunda farklılıklar bulunmaktadır. Olgubilim çalışmaları verilen olgunun özünü tanımlamak için tasarlanır ve bu nedenle olgubilim çalışmalarında çalışma grubunda bulunan kişiler, araştırılan olguyla ilgili deneyimleri bulunduğu için seçilir. Olguyu deneyimleyen birkaç kişiden veriler elde edilmesine rağmen, olguyu deneyimleyen kişilerden olguyla ilgili ayrıntılı bilgi elde edilmiş olunur. Bu nedenle çalışma grubu amaca yöneliktir ve büyüklüğü ise küçük olmaktadır (Baker ve ark., 1992). Olgubilim çalışmalarında çalışma grubunun büyüklüğü 10 ile 15 kişi arasında değişmektedir (Starks ve Trinidad, 2007).

Gömülü kuram çalışmasının amacı, olgunun sosyal süreçleri ile ilgili kavramsal yapıyı keşfetmek olduğu için araştırmacı tarafından çalışma grubunun oluşturulma süreci, katılımcıların gözlenmesi ve anlamlı bireylerle görüşülmesi ile başlatılır. Sosyal süreçlerin farklı boyutlarını keşfetmek için olguyla ilgili farklı deneyimleri bulunan kişiler çalışma grubuna dahil edilir. Verilerin analizi ve toplanması eş zamanlı gerçekleştirilir. Araştırmacının kişileri çalışma grubuna dahil etmesi kuramsal doygunluğa ulaşıncaya kadar devam eder. Bu nedenle gömülü kuram çalışmalarında çalışma grubunun büyüklüğü 10 ile 30 kişi arasında değişmektedir (Bake ve ark., 1992; Starks ve Trinidad, 2007).

Veri Toplama: Olgubilim yönteminde, insan deneyimlerinin içeriği ve anlamı ile ilgili veriler elde edildiği için araştırmacılar, insan deneyimlerinin sözel tanımlarından, ifadelerinden ve yazılmış metinlerden faydalanırlar. Bu nedenle araştırmacılar tarafından gözlem, görüşme ve yazılı metin incelemesi gibi teknikler kullanılabilir (Van Manen, 1984'den; akt. Baker ve ark.,1992).

Olgubilim yönteminde gözlem tekniği aracılığıyla araştırmacılar, katılımcıların kendi doğal ortamlarında nasıl davrandıklarını ve deneyimlerini nasıl anlamlandırdıklarını ortaya çıkarmaya yönelik veri toplayabilirler. Gözlem tekniği zengin veri kaynağı olmasına rağmen etkili bir şekilde planlanması ve uygulanmasındaki zorluklar nedeniyle genellikle sağlık araştırmalarında kullanılır. Bu nedenle, nitel araştırmalarda birincil veri toplama tekniği olarak görüşme daha sık tercih edilir (Starks ve Trinidad, 2007). Olgubilim yönteminde, yapılandırılmamış ya da yarı-yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılarak araştırılan olgu açıklanmaya çalışır (Wimpenny ve Gass, 2000). Olgubilim çalışmalarında veri toplama süreci önyargısız, beklentisiz ve taslak belirlememeyi garantiye almaktadır. Bunun sonucunda, görüşme soruları genel, açık uçlu ve cevapları etkilemeyi kaçınacak şekilde düzenlenmektedir (Baker ve ark.,1992).

Gömülü kuram yönteminde, sosyal etkileşimler gözlemlenerek, bilgi veren kişilerin kendileri ve diğerleri hakkında ne söyledikleri dinlenerek, diğer araştırmacıların ne söyledikleri okunarak ya da bir bireyin geçmiş deneyimleri düşünülerek de sonuca varılabilir. Diğer bir deyişle, gömülü kuramda her şey veri olabilir ve veri, katılımlı gözlem, görüşme, çalışma soruları üzerindeki literatürü okuma ve içgözlem gibi çeşitli veri toplama yöntemlerinin birleştirilmesi aracılığıyla da elde edilebilir (Baker ve ark., 1992). Gömülü kuramda, yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış görüşme çeşidinin her ikisi de kullanılabilir (Wimpenny ve Gass, 2000).

Olgubilim ve gömülü kuram yöntemlerinin anlaşılabilirliği açısından, bu iki araştırma yöntemlerinin amaç, çalışma grubu, araştırma sorusu ve örnek oluşturacak araştırma sorusu açısından karşılaştırılması Tablo 2'de verilmiştir (Smith, Flowers ve Larkin, 2009).

Tablo 2. Olgubilim ile Gömülü Kuramın Amaç, Çalışma Grubu, Araştırma Sorusu ve Örnek Araştırma Sorusu Açısından Karşılaştırılması

	Olgubilim	Gömülü Kuram
Amaç	Olgunun yaşanmış deneyiminin anlamını açıklamak.	Olgunun temel sosyal süreçlerinin açıklayıcı teorisini geliştirmek.
Çalışma Grubu	Araştırılan olguyu deneyimleyen kişilerle görüşülür.	Farklı koşullar altında olguyu deneyimleyen kişiler ile görüşülür.
Araştırma Sorusu	Araştırılan olgunun yaşanmış deneyimi nedir?	“Y” ortamı bağlamında “X”in temel sosyal süreçlerine ne olur?
Örnek Araştırma Sorusu	Öfkeli olmanın temel deneyimsel özellikleri nelerdir?	Öfkeyi nasıl kontrol ettiğini hangi faktörler etkiler? Ana Özellik: Açıklayıcı bir düzey (faktörler, etkiler vb.) geliştirmek için istekli.

Veri Analizi: Olgubilim, olguların bireylerin deneyimlerden ayrılamayacağı için bireylerin deneyimlerinin ortak anlamlarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle olguya odaklanmakta, araştırılan konuyla ilgili olgunun anlamını açıklamaktadır (Jasper, 1994; Annells, 2006).

Olgunun anlamını açıklayabilmek için, olgubilim çalışmalarında verilerin analiz edilmesinde, Van Manen (1990, akt. Miller, 2003) metodolojiksel yapıyı sağlayan altı adımdan bahsetmektedir. Bunlar şöyle sıralanabilir (Miller, 2003);

1. Ciddi bir şekilde bizi ilgilendiren ve bize dünyayı teslim eden olguya dönmek.
2. Kavramsallaştırdıklarımızdan ziyade yaşanan deneyimleri araştırmak.
3. Olguyu karakterize eden gerekli temalar üzerinde iyice düşünmek.
4. Yazma ve tekrar yazma sanatı aracılığıyla olguyu tanımlamak.
5. Olguyla güçlü ve amaçlı pedagojik ilgiyi devam ettirmek.
6. Bütün ve parçaları düşünerek araştırma şartlarını dengelemek.

Buna dayanarak olgubilimsel analizde Colaizzi (1978)'nin kullandığı adımlar incelendiğinde aşağıdaki gibi sıralandığı görülmektedir (Akt: Miller, 2003);

1. Tutanağa kaydetmek (Protocols): Katılımcıların her biriyle görüşülür ve görüşme kaydedilir. Kaydedilen görüşmenin tamamı bütün duyguyu elde etmek için okunur, Farklı algılamaya olanak vermemek için bu kayıtlar farklı zamanlarda da okunur (Colaizzi, 1978'den, akt. Miller, 2003). Bu yöntemde, tanımlanmış olgunun bazı yönünü açıklama potansiyeli olan bölümler tekrar okunur. Bu bölümler anlamlı birimler olarak adlandırılır (Baker ve ark., 1992).

2. Açıklamanın anlamını ortaya çıkartmak (Extracting significant statements): Bu basamakta kayıt altına alınan her bir görüşmeye dönülür ve bunlardan incelenen olguya ilgili ifade ya da cümleler belirlenir. Aynı ya da hemen hemen aynı olan ifadelerin bulunabileceği ve gereksiz tekrarların çıkarılabileceği ifade edilir. Her bir anlamlı birimler ima edilen ya da açık anlamı vurgulanan ifadeye dönüştürülür (Colaizzi, 1978'den, akt. Miller, 2003). Bu dönüştürülen ifadeler katılımcıların toplam deneyimlerinin ifadeleri içinde sentezlenir (Baker ve ark., 1992). Olgu bilim geleneğinde azaltma ya da paranteze almanın gerekli olduğu belirtilmiştir. Olgu bilimde bahsedilen azaltma kavramı, mecazları parantez içine alarak birleştirme işlemi olarak tanımlanmaktadır (Wimpenny ve Gass, 2000).

3. Anlamı biçimlendirmek (Formulating meanings): Her bir anlamlı sözcüğün, ifadenin anlamı ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılır. Bu basamakta transtkrptin ötesine hareket edildiğinde bu hareket belirsiz, güvenilmez, tutarsız bir sıçrayış olarak tanımlanmaktadır. Fakat hiçbir zaman açıklanmaya çalışılan anlamın tamamen transtkrptten ayrı tutulmaması gerekir. Böylece görüşülen kişinin ne söylediği üzerinde dikkatle durulmaya çalışılır ve araştırmacının yorumu eklenmez. Görüşülen kişiler tarafından açık ve kesin olarak ifade edilen anlamların her biri için anahtar kelimeler belirlenir. Bu anahtar kelimeler çok uzun ayrıntılı betimlemeleri okumayı kolaylaştırır (Colaizzi, 1978'den, akt. Miller, 2003).

4. Temaların kümeleri (Clusters of themes): Yukarıdaki basamaklar her bir görüşme için tekrarlanır ve toplanmış, biçimlendirilmiş anlamlar küme halinde düzenlenir. Örneğin, yukarıdaki ilk üç basamak sonucunda kayıt altına alınmış bütün görüşmeler için anlamları biçimlendirilmiş anahtar kelimelere ulaşılır. Bu basamakta ise bu anahtar kelimeler yani temalar farklı kümelere organize edilir. Bu tema kümelerinin, geçerliliğini belirleyen şey ise sırtını orijinal transkripte dayamasıdır (Colaizzi, 1978'den, akt. Miller, 2003).

5. Ayrıntılı tanımlama (Exhaustive description): Bu basamağa kadar yapılanlar sonucunda elde edilenler, araştırılan konuyu ayrıntılı bir şekilde tanımlamak için bir araya getirilir. Örneğin, bir önceki basamakta temaların organize edildiği farklı kümelere dayanarak, yaşanmış deneyimlerin ayrıntılı bir şekilde tanımlaması yapılır.

6. Temel yapı (Fundamental structure): Araştırılan olgunun anlaşılır bir şekilde ifade edilmesi yani ayrıntılı tanımının biçimlendirilmesidir. Olgunun olası temel yapısının anlaşılır biçimde ifade edilmesidir. Son olarak yaşanmış deneyimler aracılığıyla olgunun genel tanımı ortaya çıkartılmaya çalışılır (Baker ve ark., 1992). Her bir konuya dönerek ve şimdiye

kadar elde edilen konuyu sorgulayarak böylece son geçerli adım elde edilir (Colaizzi, 1978'den, akt. Miller, 2003).

Gömülü kuramın veri analizi sürecinde, verilerin toplandıktan hemen sonra analiz edilmesinden ve ortaya çıkan kavramların, olguların ve süreçlerin daha sonraki veri toplama aşamalarına dahil edilmesinden bahsedilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Gömülü kuramda veri toplama ve analiz etme birbiri ile ilişkili süreçler olarak tanımlanmaktadır. Analiz, ilk verinin toplanmasından hemen sonra başlamakta, yapılan analizden elde edilen sonuç bir sonraki veri toplama aşamasında doğrudan doğruya kullanılmaktadır. Her bir kavram araştırmaya dahil edilmekte ancak bu noktada kavramların henüz kesinleşmemiş geçici kavramlar olduğu da göz önünde bulundurulmaktadır. Olaylar, durumlar olası olgu göstergeleri ile ele alınıp analiz edilmekte ve böylelikle kavramsal etiketleme yapılmaktadır. Etiketlenen ilk olgu, araştırmanın daha sonraki evrelerinde devam ederse, bu ilk olgu yeni karşılaşılan olgular ile karşılaştırılmaktadır. Aynı olgu belli sıklıkta ve özellikte görünmeye devam ettiğinde ise artık bu olguya ilişkin kesin bir etiketleme yapılmaktadır. Olayları birbiriyle karşılaştırma, benzer olguları aynı terimle isimlendirme, kuram oluşturma için temel öğelerin toplanmasına yardımcı olur. Gömülü kuramda inceleme altına alınan olaylar diğer olaylarla benzerlikleri ve farklılıkları açısından sürekli olarak karşılaştırılır. Bunun sonucunda kavramlar etiketlenir ve etiketlenen her bir kavram daha önce oluşturulan kavramlarla yeniden karşılaştırılır ve gruplandırılır (Corbin ve Strauss, 1990).

Gömülü kuramda kodlama yapmanın temel amacı, verileri analiz ederek kavramsallaştırma ve veri içindeki örüntü ya da olayları tanımlamaktır. Kodlama; açık, eksen/aksiyal ve seçici kodlama olmak üzere üç adımda gerçekleştirilir (Mc Can ve Clark, 2003). Aşağıda, verilerin analiz edilmesinde kullanılacak kodlamaların nasıl yapıldığı açıklanmaktadır.

Açık Kodlama: “Metinde bulunan olgunun kimliğinin belirlenmesi, adlandırılması, kategorize edilmesi ve tanımlanması ile ilgilidir” (Baş ve Akturan, 2008; 74). Açık kodlama, yakın zamanda toplanmış verilerin üzerinden ilk geçişte gerçekleştirilen kodlama çeşidi olarak tanımlanmaktadır (Neuman, 2008).

Açık kodlamada veriler, kavramsallaştırılma ve kategorileştirme amacıyla farklı bir takım parçalara ayrıştırılır. Ham veri kodlandıktan sonra kavramsal etiketleme işlemi gerçekleştirilir. Kategorilere ilişkin kelime ataması yapılırken, seçilen kelimelerin çalışma alanında meydana gelen olayı tanımlamasına dikkat edilir. Ham veri, ilk olarak veriyi satır satır kodlama için bölme işleminde kullanılır. Kodlama cümle ya da kimi zaman paragraf şeklinde yapılabilir. Eğer yeni bir kavram ya da kategori tanımlanacaksa satır satır kodlamaya yeniden dönülür. Satır satır kodlama veri toplama aşaması boyunca araştırmacının veri üzerine odaklanmasını sağlar ve aynı zamanda sorgulama alanına dair peşin hükümlü inanışlardan uzak durmasına yardımcı olur (Mc Can ve Clark, 2003).

Açık kodlamada bu yöntemle kavramsal olarak benzer olaylar/vakalar/eylemler/etkileşimler kategoriler ve alt kategoriler biçiminde bir araya getirilerek gruplandırılır. Kategoriler daha sonra özelliklerine ve boyutlarına göre ayrıştırılır. Kategorilere ilişkin belirsizlik, birbiri üzerine eklenen alan çalışmaları ve tanımlamalarla çözülebilir. Gömülü kuramda veri, analitik olarak ait olmadığı bir kategori içine yanlışlıkla yerleştirilse dahi, sürekli karşılaştırma yöntemi aracılığıyla eninde sonunda ilgili olduğu kategoriye yerleştirilerek ve kavramlar uygun sınıflandırmalarla düzenlenilerek bu yanlışlık giderilebilecektir (Corbin ve Strauss, 1990).

Eksen/Aksiyal Kodlama: Elde edilen veriler üzerinden ikinci geçiş olarak tanımlanmaktadır. Bu kodlama çeşidinde, düzenlenmiş bir dizi başlangıç koduyla başlanıldığı yani başlangıçta kodlanan temalara odaklanıldığı belirtilmektedir (Neuman, 2008). Eksen kodlama, verilerin açık kodlamasından ortaya çıkan ana kategorilerin birbirleri ile

bağlantılandırıldığı ikinci aşama olarak tanımlanmaktadır (Punch, 2005). Kategoriler ile alt kategoriler arasında bağlantılar kurmak için çeşitli yöntemlerle tekrar bir araya getirilir. Bu süreç tümevarım ve tümdengelim düşünme süreçlerini, soru sorma yöntemlerini, çeşitli önerilerde bulunmayı ve verileri karşılaştırmayı gerektirir (Mc Can ve Clark, 2003).

Eksen kodlamada kategoriler, alt kategori ile ilişkilendirilir. Kategoriler ile alt kategoriler arasındaki ilişki veriye dayalı olarak test edilir. Bununla birlikte eksen kodlamada daha ileri düzey kategoriler geliştirilmeye devam edilir. Eksen kodlama boyunca tümdengelim yöntemi ile önerilen tüm hipotetik ilişkilerin, tekrar tekrar elde edilen veriyle doğrulanıncaya kadar geçici nitelikte olduğu göz önünde tutulur. Hipotezler elde edilen verilerle sürekli olarak karşılaştırılarak gözden geçirilir ya da atılır. Gömülü kuramda tek bir olaya dayalı olarak hipotezi doğrulamak ya da yanlışlaşmak yeterli değildir. Hipotezin doğrulanması için o hipotezin toplanan pek çok veri içinde defalarca yer alması gerekmektedir. Onaylanmamış hipotezin yanlışlanabilmesi için o hipotezin çok ciddi bir şekilde değerlendirmeye alınması ve üzerinden defalarca geçilmesi gerekmektedir. Bu noktada doğrulanmayan hipotezlerde tıpkı doğrulanmış hipotezler gibi çok ciddi bir şekilde incelenir ve hipotezin yanlış mı kurulduğu belirlenmeye çalışılır. Olguya ilişkin tüm seçeneklerin çok dikkatli bir şekilde sistematik olarak araştırılması gömülü kuramdaki ana stratejilerden biri olarak gösterilir (Corbin ve Strauss, 1990).

Seçici Kodlama: “Bir kategoriye çekirdek kategori (temel kategori) olarak seçme ve diğer tüm kategorileri bu kategori ile ilişkilendirme sürecidir” (Baş ve Akturan, 2008, s. 76). Bu kodlama türünde, çekirdek kategorinin belirlendiği ve ona yoğunlaşıldığı belirtilmektedir. Çözümlemenin artık çekirdek kategori etrafında devam ettiği ve bu kategorinin temel haline geldiği vurgulanmaktadır (Punch, 2005). Çekirdek kategori verinin sürekli olarak sorgulanması ve veri üzerinde analitik olarak düşünme ile gerçekleştirilen sürekli karşılaştırma analizinden sonra belirlenir. Çekirdek kategori bir kez tanımlandıktan sonra kuram, kategoriler ve alt-kategoriler aracılığıyla bütünleştirir. Çekirdek kategorinin diğer kategoriler ile olan ilişkisi açıklanır (Mc Can ve Clark, 2003). Glaser (1987)’e göre çekirdek kategorinin belirlenmesinde çeşitli ölçütlerin yerine getirilmiş olması gerekmektedir (Akt: Polit ve Beck, 2010). Bunlar:

- Merkezde yer alma ve diğer kategoriler ile kolaylıkla ilişkilendirilme,
- Veri içinde araştırmacının karşısına sık sık çıkma,
- Diğer kategorilere kıyasla daha doyurucu olma,
- Diğer kategorilere göre daha basit ve daha anlamlı olma,
- Açık ve dikkat çekici bir içeriğe sahip olma,
- Dikkate değer bir önemlilik arz etme,
- Tam anlamı ile bir değişken olma,
- Araştırma probleminin bir boyutu olma,
- Kuramsal kodun herhangi bir çeşidi olmadır.

Corbin ve Strauss (1990)’a göre seçici kodlama tüm kategorilerin “çekirdek” bir kategori etrafında birleştirilmesidir. Çekirdek kategori daha önceden tanımlanmış kategoriler arasından belirlenebilir veya temel olgunun açıklanması için daha soyut bir terime ihtiyaç duyulabilir ve sonuçta çekirdek kategoriye ilişkin yeni bir terim oluşturulabilir.

Araştırmacının Rolü: Nitel araştırmada, araştırmacıların en önemli rollerinden biri, kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişkilerin benzer alanlarda çalışan araştırmacıların deneyimleri ile test etmektir. Başka araştırmacıların yardımını alma ve onların görüşlerini dikkatle incelemeyle yapılan açılım sayesinde, araştırmacı önyargılardan mümkün olduğunca

uzaklaşır. Başka araştırmacıların fikirlerini alma çoğunlukla araştırmacıya artan bir teoriksel duyarlılık ve yeni bir içgörü kazandırır (Corbin ve Strauss, 1990).

Olgubilim ve gömülü teoride araştırmacılar elde edilen veri üzerinde çalışırken dürüst, kendi bakış açılarına, daha önceki düşünce, inanç ve geliştirdikleri hipotezlere karşı uyanık olmalıdırlar. Olgubilim çalışmasında araştırmacı tarafından, tecrübe edilmiş olgunun özünün doğru bir şekilde yansıtılması oldukça önemlidir. Araştırmacı, bilgi veren kişiye döner ve bu kişilerin deneyimlemiş oldukları olguları yansıtır. Çalışmanın araştırmacısı tarafından deneyimlenmiş olgunun özü doğru bir şekilde yansıtılmaktadır.

Gömülü kuram çalışmasında en önemli sorun, oluşturulan kuramın kullanılabilirliği. Kuramın uygun olması, ilgi çekmesi ve çalışması gerekmektedir. Araştırmacı, kuramın ne olduğunu açıklayabilmeli, ne olacağını öngörmelidir (Baker ve ark., 1992). Ayrıca araştırmada gömülü kuramın bir parçası olarak kuramsal not yazımı da gerçekleştirilmektedir. Kuramsal not yazımı, gömülü kuramda analitik süreçler aracılığı ile geliştirilen tüm kategorilerin, özelliklerin, hipotezlerin ve üretilen soruların sürekli olarak takip edilmesini bir sisteme bağlamaktadır. Araştırmacı tarafından not yazımına ilk kodlama evresi ile başlar ve araştırma sonuna kadar da devam ettirilir. Notlar araştırmanın aşamalarına ve kodlama türüne göre değişik biçimde ve uzunlukta olabilir. Böylece kuramsal notlar araştırmanın raporlaştırılmasına sağlam bir temel sağlar (Corbin ve Strauss, 1990).

2. TARTIŞMA ve SONUÇ

Nitel araştırma modellerinden olgubilim ve gömülü kuram, olgunun merkezinde yer alan probleme ilişkin bilgilerin elde edilmesinde kullanılan nitel araştırma yöntemleri olarak görülmektedir. Olgubilim, araştırılan olgunun anlamına odaklanmakta, konuyla ilgili bireylerin deneyimlerinin anlamını açıklamaktadır. Bu nedenle olgubilim, bireylerin deneyimlerini ayrıntısıyla incelemeye çalışmaktadır (Johnson, 2000; Smith ve Eatough, 2007). Olgubilimde sadece, bireylerin geçmiş deneyimlerinin tanımlanması yeterli olmamakta bunun yanında, bireylerin geçmiş deneyimlerinin olgu ile olan ilişkisinin saptanmasının gerekli olduğu vurgulanmaktadır. Geçmiş deneyimler ile bireyin içinde yaşadığı toplumun ortak düşünce yapısı vurgulanmakta ve bu ortak düşünce yapısının bireyin olguyu yorumlarken bireyi etkilediği bireyin düşüncesini biçimlendirdiği belirtilmektedir (Koch, 1995). Bu yöntemde araştırılan olgu belli adımlarla incelendikten sonra yazınsal ifadeyle ifade edilmesi gerekmektedir (Van Manen, 1990'den; akt. Miller, 2003). Gömülü kuram, kavramlar ve kavramlar arasındaki karşılıklı ilişkilerle ilgilenmekte ve bu yöntemde kavram, araştırma verisinde gömülü sosyal olgu olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle bu yöntemde sosyal yaşamı kuramsal olarak hissetmenin önemli olduğu vurgulanmaktadır (Baş ve Akturan, 2008; Flint, 2005).

Olgubilim ve gömülü kuram tanımları doğrultusunda bu yöntemlere, hizmet ettikleri amaçlar açısından bakıldığında, olgubilimde bireylerin deneyimleri incelenerek bireylerin deneyimlerinin olguyla olan ilişkisi araştırılmakta ve olgunun altındaki ortak anlamlar ortaya çıkartılmaya çalışılmaktadır. Gömülü kuramda ise, temel sosyal süreçler önemli hale gelmekte ve bu sosyal süreçler tanımlanarak davranışların nedenlerini açıklayan kuramlar geliştirilmektedir. Bu nedenle, bu yöntemlerin herhangi bir araştırmada kullanılmaya karar verilmesinde, hizmet ettikleri amaçları göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Hizmet ettikleri amaçlar dikkate alınarak araştırma yapılacak çalışma grubunun belirlenmesinde, her iki yöntemde de, amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Fakat gömülü kuramda, çalışma grubunda bulunacak kişilerin sayısını belirlemede, kategorilerin kuramsal doygunluğa ulaşip ulaşmadığına dikkat edilmesi gerekmektedir.

Nitel bir araştırmanın olgubilimsel analizinde, bireysel ifadeler aracılığıyla bireylerin deneyimlerinden olgunun genel tanımı ortaya çıkartılmaya çalışılmaktadır (Patel, 2002; Baker ve ark., 1992). Aynı zamanda olgubilimsel analizde, bireysel ve yaşanmış deneyimler ayrıntısıyla incelenmekte ve katılımcıların bireysel algılarını nasıl oluşturdukları açıklanmaktadır (Smith ve Eatough, 2007). Kısacası olgubilim, bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve yüklediği anlamları ortaya çıkartmak ve doğrudan alıntılar yoluyla olgunun kavramlar ve temalar çerçevesinde tanımlanmasını sağlamaktadır. Gömülü kuram ise, temel sosyal sürecin etrafında dönen, gömülü halde olan esas kategoriye araştırmaktadır. Gömülü kuramda, kavramlar ve kavramlar arasındaki karşılıklı ilişkilerle ilgilenilmektedir. Kavram, araştırma verisinde gömülü halde bulunan olgu olarak tanımlanmaktadır. Kavramların yaratılması veya oluşturulması gömülü halde olan olgunun çekip çıkartılması ile mümkün olmaktadır. Gömülü kuramda, gömülü halde olan esas kategori araştırıldığı için davranışların nedenini açıklayan kuramlar geliştirilir ve gömülü kuram, kavramlar, temalar ve bunların ilişkilerine yer veren kuramsal modeli oluşturur (Annells, 2006; Baş ve Akturan, 2008; Flint, 2005).

Nitel araştırma desenlerinde farklı yöntemleri birleştirerek kullanmak tercih edilen bir yol olabilir. Bu nedenle olguları yorumlamada olgubilim ve gömülü kuram birleştirilerek kullanmak araştırmayı güçlendirebilir (Yüksel, Mil ve Bilim, 2007). Bu iki farklı nitel araştırma deseni bir arada kullanılarak, elde edilen veriler sağlıklı bir şekilde analiz edilebilir ve yorumlanabilir. Fakat bu iki farklı yöntemin bir arada ya da yalnız başlarına kullanılması araştırmanın konusuna ve amacına göre değişebilmektedir. Araştırmanın konusu ve amacı her iki yöntemi kullanmayı gerektirmiyorsa, bu yöntemler yalnız başlarına birbirlerinden bağımsız bir şekilde de kullanılabilir.

Olgubilim ve gömülü kuramın nitel bir araştırmada birlikte ya da yalnız başlarına kullanılırken özellikle araştırmacının dikkat etmesi gereken, yerine getirmesi gereken bir takım rolleri bulunmaktadır. Öncelikli olarak araştırmacı hem olgubilimde hem de gömülü kuramda, elde ettiği bulgularda, bilgi veren kişilerin deneyimlerine yönelik algılarını yansıtması önemlidir. Oluşturulan kategorilerin veri tarafından belirtilmiş ve veriye kolayca uygulanmış olması gerekir. Özellikle gömülü kuramda araştırma sonucunda araştırmacı tarafından oluşturulan kuramın uygun olmasına, ilgi çekmesine ve kullanılabilirliğine dikkat edilmesi gerekir. Araştırmacı, kuramın ne olduğunu açıklayabilmeli, ne olacağını öngörmelidir (Baker ve ark., 1992).

3. KAYNAKLAR

- Annells, M. (2006). Triangulation of qualitative approaches: Hermeneutical phenomenology and grounded theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56(1), 55-61.
- Baker, C., Wuest, J. & Stern, P.N. (1992). Method slurring: the grounded theory/ phenomenology example. *Journal of Advanced Nursing*, 17, 1355-1360.
- Baş, T. ve Akturan, U. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri NVivo 7.0 ile nitel veri analizi*. (1. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Corbin, J. & Strauss, A. (1990). Grounded theory research: procedures, canons, and evaluative criteria. *Qualitative Sociology*, 13(1), 3-20.
- Flint, N. (January, 2005). *Methodological conundrums: Confessions of a latent grounded theorist*. Retrieved from <http://publications.aare.edu.au/05pap/fli05040.pdf>
- Jasper, M. A. (1994). Issues in phenomenology for researchers of nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 19, 309-314.
- Johnson, M. E. (2000). Heidegger and meaning: implications for phenomenological research. *Nursing Philosophy*, 1, 134-146.
- Koch, T. (1995). Interpretive approaches in nursing research: the influence of Husserl and Heidegger. *Journal of Advanced Nursing*, 21(5), 827-836.

- Mc Can, T., & Clark, E. (2003). Grounded theory in nursing research: part 1-methodology. *Nurse Research*, 11(2), 7-18.
- Miller, S. (2003). Analysis of phenomenological data generated with children as research participants. *Nurse Researcher*, 10(4), 68-82.
- Morse, J. M. (2000). Determining sample size. *Qualitative Health Research*, 10, 3-5.
- Neuman, W. L. (2008). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar Cilt 2*. (Ö. Sedef, Çev.) İstanbul: Yayınodası.
- Paley, J. (1997). Husserl, phenomenology and nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 26, 187-193.
- Patel, R. M. (2002). *Phenomenoloji: History, its methodological assumptions and application. Mini-dissertation* (Unpublished master's thesis). Rand Afrikaans University, Africa.
- Polit, D., F., & Beck, C., T. (2010). *Essentials of nursing research: Appraising evidence for nursing practice* (8th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş nitel ve nicel yaklaşımlar* (D. Bayrak, H. B. Arslan, & Z. Akyüz, Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Rose, P., Beeby, J. & Parker, D. (1995). Academic rigour in the lived experience of researchers using phenomenological methods in nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 21, 1123-1129.
- Smith, J. A., & Eatough, V. (2007). Interpretative phenomenological analysis. In E. Lyons & A. Coyle, (Ed.). *Analysing qualitative data in psychology* (1st ed.) (p. 35-50). London: Sage.
- Smith, J.A., Flowers, P. & Larkin, M. (2009). *Interpretative phenomenological analysis: Theory, method and research* (1st ed.). London: Sage.
- Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). Choose your method: A comparison of phenomenology, discourse analysis, and grounded theory. *Qualitative Health Research*, 17(10), 1372-1380.
- Wimpenny, P., & Gass, J. (2000). Interviewing in phenomenology and grounded theory: is there a difference? *Journal of Advanced Nursing*, 31(6), 1485-1492.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, A., Mil, B. ve Bilim, Y. (2007). *Nitel Araştırma: Neden, Nasıl, Niçin?* (1. baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

Summary

Purpose and significance: This study aims to compare phenomenology and grounded theory, which are in qualitative research methods, in respect of their some certain features and the reason why they are chosen in researches. It is stated that phenomenological analysis is the appropriate method that can be used in health, social and clinic psychological researches to point how the people perceive and understand the meaningful events in their lives (Smith & Eatough, 2007). Van Manen (1990 cited Miller, 2003) states in his phenomenology description as phenomenology is a human science and it purposes to describe the meaning of phenomenon and understand the meanings of the experiences in the past. Grounded theory is described as a method that discovers the theories directly from data, notions, hypotheses and propositions. In the context of grounded theory, it is supposed that the process is examined and feeling the social life in the theoretical way, it is a process itself. In the concept of grounded theory, the exploration of the core category, which is grounded in a sense and revolving around the basic social process or all other categories, is examined and therefore, grounded theory is method to develop theory/theories that explains the reason of the behaviours (Flint, 2005).

Methodology: When phenomenology and grounded theory are compared in terms of the aims they serve, research strategies they use in researches, data collection, the role of analysis and researcher in the research, it is seen that they have similarities and differences:

- The aim of phenomenology is to examine the individual and life experiences in a detailed way and to present how participants form perceptions related to their individual and social worlds (Annells, 2006). In other words, the aim of phenomenology is to define the experienced world by participants to explore the hidden common meanings of a given phenomenon (Oiler, 1982 cited Baker, Wuest & Stern, 1992). Phenomenology primarily tries to define the experienced world by

participants to explore the hidden common meanings of a given phenomenon and explain the core of the experiences of phenomenon (Baker et al., 1992; Rose, Beeby & Parker, 1995). In the method of phenomenology, it is stated that not only describing the individuals' experiences but also exploring the individuals' responses to these experiences are also important. Therefore, it is necessary to determine the relationship of the individuals' experiences to phenomenon (Koch, 1995). Grounded theory is related to notions and interrelation between the notions, and in this method, notion is described as social phenomenon which is grounded in research data. Moreover, the creation and formation of notions are highly important for this method (Bas & Akturan, 2008). Therefore grounded theory aims to explain social conditions and subsidiary processes by describing them (Oiler, 1982; cited Baker et al., 1992).

- Phenomenology comes from philosophic tradition and is used to describe the psychological reality by revealing the actual meaning of experiences. The method of phenomenology is based on the idea that core can be explored by parenthesizing and reducing the imaginative variation. In parenthesizing method, the researcher should evaluate the experiences he/she studies on regarding the background information and suspend them. In addition, the researcher should be unbiased to the data he/she has acquired. On the other hand, grounded theory derives from the sociologic point of view. It explains the socio-psychological and social realities that has been studied and researched by describing the process. It is not necessary to make an effort to put aside the idea or hypothesis about the researched issue, on the contrary, the researcher use this to understand better the process he/she has been observing (Oiler, 1982; cited Baker et al., 1992).

- Probability sampling method is used in both phenomenology and grounded theory. However, there are differences between these methods regarding how data groups are selected. Phenomenological studies are designed to describe the core of the given phenomenon. For this reason working group is purposive and it is small by capacity. The aim of the study of grounded theory is to explore the conceptual form. The data analysis and data collection are fulfilled simultaneously and the sample is theoretical. The developed analysis prompts the selected data. The sampling process is started through the observation or interviewing of the participants by the researcher. Themes and categories emerge during the analysis. The specific data of the selected sample explore the sources in different circumstances (Baker et al., 1992).

- In phenomenology method, the researcher benefit from the verbal definitions of experiences, statements and written reports. According to Van Manen (1984 cited Baker et al., 1992), phenomenological research is to borrow other individuals' experiences to understand the meaning which lies in the deep side of human experiences. For this reason, in the process of collecting and analyzing the data in phenomenology, it is important to look into the experiences comprehensively. In the study of phenomenology, the process of data collecting guarantees to be unbiased, to have no expectations and not to designate a framework. As a result of this approach, the interview questions should be prepared as avoiding to be general, open-ended and to have an influence on the answers (Wimpenny & Gass, 2000). In grounded theory method, it is probable to come to a conclusion by observing social interactions, listening the people, who provide information to the research, about their opinions towards themselves and the other people and reading other researchers' statements. In other words, everything can be regarded as data and data can be conducted by combining various data collection methods such as participant observation, interview,

over viewing the literature on research questions and introspection in phenomenology method (Baker et al.,1992).

- In phenomenology method, in the process of data analysis, interview report is read to get the whole emotions; the parts that have a potential to explain some aspects of the described phenomenon is re-read. These parts are called as “meaningful units”. Each meaningful unit is converted into the expression which implies or emphasizes the actual meaning. These converted expressions are synthesized among the expressions of the participants’ total experiences. Finally, with the individual expressions, the general description of phenomenon is tried to be presented (Baker et al.,1992). In the data analysis of grounded theory, it is stated that data analysis should be done right after data collection and the notions, phenomena and processes which came out should be integrated to the subsequent phases of data collection (Yildirim & Simsek, 2006). Data collection and analysis are described as interrelated processes within the concept of grounded theory. After the first data conducted, analysis is begun and the result which obtained from the analysis is used directly in the subsequent data collection process. The examined events are constantly compared to the other events regarding their similarities and differences. In the consequence of this process, notions are labeled and each notion are compared to other notions that were formed beforehand and then they are classified (Corbin & Strauss, 1990). The main reason of coding in grounded theory is to conceptualize the data by analyzing and to describe the events or patterns in the data. Coding has three steps: open, axial and selective coding (McCann & Clark, 2003). According to Corbin and Strauss (1990), selective coding integrates all categories around a “core” category. The core category can be determined among the other categories that were identified beforehand, or there would be a need for a more abstract term to explain the basic phenomenon and a new term related to the core category can be formed eventually.

- In the phenomenology method, the most significant role of the researcher is to get back to the participant who provides information. The obtained findings should reflect the participants’ perception towards their experiences. In grounded theory research, the most important problem is the usefulness of the formed theory. The theory must be appropriate, interesting and practical. The categories should be defined by the data and easily applied to the data. The researcher should explain what the theory is and predict what it will be (Baker et al., 1992).

- Comparing phenomenology and grounded theory which are in qualitative research methods, it is seen that there are similarities and also differences. Combining these different methods can be chosen in a qualitative research. From this point of view, the usage of combining phenomenology and grounded theory for the interpretation of phenomena may strengthen the research (Yuksel, Mil, & Bilim, 2007). However, whether to use these different methods together or to use either of them depend on the aim and the theme of the research. If the theme and the aim of the research are not required to use them together, these methods can be used separately and independently.